

NOSF21 – index

Hrvoje Peradin – Svemirski let, str. 2

Dalibor Ružić – Privatni pakao, str. 12

Zoran Krušvar – Heroji, str. 17

Hrvoje Peradin

SVEMIRSKI LET – VESELI TROLEJBUS

1.Dio

Ljudi smeća

Svladavao ga je umor. Isprva je dolazio polako, tiho poput nekog asasina. Obučen i dobro plaćen da ga dokrajči. Samo da izdrži još malo.

Ovo je bilo naprezanje do krajnjih granica mogućnosti i odavno je već prešao nepostojeću crtu koja ograničava premoć ljudske volje nad ičim što želi pokoriti. Slijedećih nekoliko trenutaka mogli su se pokazati ključnima i on mora biti ovdje kako bi se pobrinuo da će sve poći svojim tokom.

Pazio je na ovu kantu i tetošio njezinu mašineriju već danima, kako bi mogla izdržati nepredviđeni napor koji se pokazao nužnim uslijed događanja koji su zadesili ovu malu posadu. Šačica ljudi s tako važnim zadatkom, za koji nisu bili pripremani i koji niti u snu nisu odabrali. Nitko od njih nije računao da će se običan pretovar smeća pretvoriti u nešto ovako značajno.

Jutros mu se dogodilo nešto što nije očekivao. Gledao je u stolcu zapis s analizom znanstvenog časnika o fenomenu na koji su naišli i - zaspao.

To nije bio dobar znak. Tako nešto nije se događalo već jako, jako dugo. Evidentno je opasno ispitivao svoje granice.

Otad je stalno bio na nogama i uspio skupiti snage da obrati pozornost na ono što se oko njega događalo. Sve ga je boljelo, noge su ga užasno boljеле. I leđa su mu se ukočila, a ruke su bile pune neugodnih čvorova. Nije sjedio satima. Nije smio.

Ako nastavi ovako početak će se tresti od napora, što se nije dogodilo još od

obuke.

Ovi ljudi ne smiju saznati u kakvom je stanju. Doživljavao ih je pomalo kao djecu o kojoj se on brine i znao da to nije mislio zbog toga što je sentimentaln. Bili su oni sposobna posada, u svakom pogledu. Radili su zajedno kao sat. Nijedan svemirski let, pa ni smetlarski nije mala stvar i ljudi koji u njemu sudjeluju moraju biti sposobni reagirati na sve što im on priprema. Problem je bio u mentalitetu. Smetlari su oduvijek bili smetlari, nešto niže na društvenoj ljestvici i lagano omalovažavani. Nitko od njih nije taj poredak priznavao i svim su se silama principijelno bunili protiv toga, ali htjeli oni to ili ne, u nekoj mjeri ostao je urezan sitnim slovima u njihovoj podsvijesti. Takvi ljudi, makar maksimalno sposobni, trebali su njegovo vodstvo. Bez samopouzdanja, oni nisu mogli iskoristiti niti trunku svog potencijala. On, kao kapetan, bio im je oslonac, razlog, uzrok i onaj koji je nosio golem teret odgovornosti, makar su ga u stvarnosti nosili svi. Bez njegovog vodstva bili bi izgubljeni u svemiru.

Ovako se nije osjećao još od akademije, kad su ispitivali njegove mogućnosti. Zanimljivo, ljudi su mislili da je sve to još jedan mit, propagandna priča, ali akademci su uistinu bili trenirani u najtežim uvjetima i uvježbani da mogu podnijeti nadljudske napore. Dril je bio dug i nemilosrdan. Mnoge su se vježbe činile besmislene, dok niste došli u priliku vještine stečene njima primijeniti.

Zijevnuo je, to nitko nije smio primijetiti. Pilot je sjedio za kormilom, napet kao i svi oko njega i čekao. Što dalje?

Vani negdje u svemiru žmirkala je crvotočina. Jedinствен fenomen, prvi takav pronađen u poznatom svemiru, odavno predviđen od teoretičara.

Teoretičari. Smiješna skupina, studirao je s nekima od njih. Ljudi zanimljivih ideja i osebnih gledišta na svijet i život.

Većina je otvoreno, a on potajno buljio u okno s neprobojnim staklom u tamnu svijetloplavu prazninu, nadajući se da će nešto vidjeti.

Umjetnički prikaz onog što su gledali vjerojatno bi ocrtavao neku skupinu svjetlosnih šara u raznim bojama koja se kovitla i stvara vir. Taj vir trebao bi se sastojati od nekoliko glavnih niti-pipaka koje se isprepliću sve gušće prema sredini gdje tvore točku, koju bi fizičari skloniji apstraktnom razmišljanju nazvali antisingularnost. Ta točka otvarala je procijep u prostoru i vodila poput rupe u drvetu; za crve tko zna kamo.

Nešto slično gore opisanom svjetlucalo je na spektrometru prije tjedan dana, kad su prvi put došli u ovaj sustav. Hrpa nerazumljivih boja i snažna gravitacijska aktivnost, a ništa na optičkoj snimci.

Pustili su sondu - vrtio je događaje u svojoj glavi; sve se ponavljalo kao na filmu i pumpalo mu adrenalin žilama. Oblijevao ga je hladan znoj. Slike su mu preplavljivale um i on se morao boriti da se ne koncentrira previše na jednu od njih, jer bi u tom slučaju zaspao. To je bio dio obuke. Metoda koja se koristi samo u ovako iznimnim slučajevima. Nitko normalan se ne bi držao budnim ovako dugo bez veze.

Obrisao je kap znoja koji mu se sad počeo lagano klizati niz čelo. Slalom! Skijašica ide niz padinu lijevo, desno... San je prirodan proces koji spašava ljudski rod od ludila nepovezanih informacija. Naš mozak djeluje asocijativno, on povezuje informacije. Na kraju dana, kad iscrpimo naše energetske zalihe, mozak pada u stanje transa koje zovemo san i u njemu obrađuje sve te informacije, utvrđuje njihovo mjesto i luta bez linearnog vidljivog uzorka sjećanjima. Taj proces je nešto poput peglanja odjeće. Izgladuje naše pamćenje. Uređuje naše neurone kako bismo mogli smisljeno i bolje pa i prikladnije promatrati informacije u njima. Asocijacija, bilo kakva pokreće lančanu reakciju u našim neuronima stvarajući niz slika, zvukova, boja, okusa i mirisa na površini naše svijesti. Ta razlika između svjesnog i snenog stanja jest u stupnju uključenosti naših vanjskih osjetila. Višednevno uskraćivanje sna može u čovjeku izazvati stanje u kojem će ga i najmanji bljesak svjetlosti baciti u zatvorenu moždanu petlju.

Zakunjao je, stojeći. Točno su ga na ovo upozoravali na obuci. Ne zadubljuj se

u misli, nego razmišljaj samo o najužoj nužnosti.

Ovdje kad razmisli, sasvim slučajno su naletjeli na ovu pojavu i poslali sondu da vide što je to. I sonda je nestala. Nestala bez traga.

Ostali su paf i vodili satima polemike o tome. Kad se sonda vratila, bez ikakvog vidljivog uzroka, isto tako naglo kao što je nestala, netko se sjetio prastare teorije o crvotočinama, prohodnim rupama u prostoru, koje poput prečica povezuju dvije točke u svemiru. Reverzna singularnost, kao što je netko od njih nespretno sročio.

Infinitezimalnost, točka u svemiru beskonačne energije, minus beskonačne mase, kao što su ispitivanja kasnije pokazala. To je teorijska fizika, koja njemu kao vojničkom časniku baš ne znači puno u životu. Osim što je bio vojnik, bio je i svojevrsan intelektualac, s odličnim smislom za politiku i znao je točno što znači ovo što su našli i kakve će posljedice imati za ostatak čovječanstva. Još veću pomutnju izazvali su znanstveni časnici kad su izbliza pogledali sondu. Njih dvoje su doletjeli u njegovu kabinu vičući i uzbuđeno mašući rukama.

Sonda je bila vidljivo promijenjena.

Evidentno djelovanjem neke inteligencije.

Bio se smrzao.

Takva ga je vijest uhvatila nespremnog. Ta oni su bili smetlarski brod, koji je prevozio nuklearni otpad na odlagalište. Nije valjda da će smetlari obaviti nešto tako bitno, kao prvi kontakt. Jedno epohalno otkriće je za njegov dan bilo previše, a još jedno nije mogao podnijeti. Ušao je u stanje nervozne budnosti i prošla tri dana nije oka sklopio.

U međuvremenu su znanstvenici otkrili način kako da kroz crvotočinu pošalju radio signal. I stigao je odgovor. Vrlo brzo su stupili u kontakt i razradili vizualnu metodu komunikacije s tuđincima pa su bez problema dogovorili sastanak uživo. Naravno, javili su vlastima na Zemlji, ali je rodni svijet ljudske

rase bio previše daleko da netko za tako kratko vrijeme stigne dovesti delegaciju, koja je bila priređena i posebno pripremljena za ovakve prilike. Dali su mu pune ovlasti i upute kako da dolično dočeka u ime ljudske rase ova bića. Tek kad je vidio te propozicije, shvatio je koliko je neprikladan ovaj mali brodić sa svojim smećem od opreme. Bilo što je moglo poći krivo, počev od činjenice da ih već tjedan dana zajebava kontejner s nuklearnim ostacima i da je motor za podsvjetlosnu vožnju mogao zbog alfa zračenja otkazati svaki čas. Nadsvjetlosni pogon se isto nešto kolebao i ispuštao izboje zračenja. To je bilo u načelu neopasno, ali samo za ljude. Tko zna kako će tuđinski organizmi na to reagirati. Brod je imao još svu silu sitnih kvarova koji su se baš za inat pojavili u ovo doba. U normalnim uvjetima njihovi popravci su mogli i trebali trajati i mjesec dana. Za takve stvari treba vremena. U ovom slučaju su morali odnekud, iz šešira izvući hitrost, a nisu smjeli si priuštiti brzopletost. Protokol, za koji je on bio nadležan i kojeg je jedino on sposoban provesti, mogao je mnogo značiti, a predstavljao je napor uz sve nadgledane tehničkih operacija. Njegova posada nije bez njega mogla dočekati tuđince, bez njegove upućenosti u diplomaciju. Mogli su izazvati nepotreban međuplanetarni rat. Tko zna što bi još moglo nepredviđeno uletjeti?

Toliko toga mu je na pameti. Ako navigacija otkaže, kao što je par puta znala, pa se zalete na njihov brod?! Ovaj beskorisni leteći lonac nije dovoljno pouzdan.

Ako pogon crkne pa ne budu mogli zakočiti... Ako računala opet zablokiraju... to si nisu smjeli priuštiti... Sranje. Opet je zaspao.

Koliko dugo je spavao? U krevetu je, u svojoj kabini.

– Koliko sam spavao, tuđinci, što je s...- pridigao se naglo s kreveta promuklo prozborio

-Sve je u redu- umirujući glas znanstvene časnice oglasio se negdje iz polusvjetla

-Bio si premoren pa smo te strpali u krevet. Zaspao si stoječki. Obavi smo sve, bez brige, dočekali smo ih- vratila ga je nježno natrag u ležeći položaj,

majčinski.

-A kvarovi, a pogon. Kamere...- Govorio je u pol glasa, još umoran od dugog spavanja.

-Sve je O.K., nije bilo kvarova. Ovi su neki prijateljski likovi. Stvorenja dobroćudnih faca, sve ću ti...- i otpočne mu priču.

2. Dio

Muha na Vjetrobranu

Asteroidno polje okruživalo je njegov mali dvosjed sa svih strana. Ironija sudbine učinila je da je prostranost u ovom trenutku najveća prednost ove kutijice u kojoj je poletio sa svog rodnog svijeta. Kabina s dva sjedala činila je, uz zrakoprazni prostor s pogonom, jedine dvije prostorije u ovom vozilu. Od ta dva sjedala, na samo jednom od njih sjedio je čovjek i on je sad uživao u slobodi kretanja.

Ima mjesta. Ispružit će ruku ulijevo i nitko tamo neće sjediti da mu zapriječi put.

Motor je krckao i ispuštao čudne zvukove sumnjivog porijekla i gotovo personificirajuće kvalitete, ali oni je navikao na takvu buku. Takav kakav je, ipak je donekle mogao pomoći čovjeku u kabini da juri glavom bez obzira kroz asteroidno polje, izbjegavajući kamenje i gutajući pivo. Još jedna od prednosti ovog silnog prostora bila je da si mogao dvije gajbe strpati na suvozačko mjesto. Prolio je malo po konzoli, jer je inercija bila prevelika da bi je zaostala mašnerija u guzici ovog metalnog moljca prigušila.

Stvarno čudno da je još živ.

Kamenčuge su samo prolazile kraj njega, kao loptice u plastičnoj cijevi pod pritiskom. A on je bio izgleda dovoljno dobar da pocuga pol gajbe i još baci pogled na ostale fleke, koje su kroz protekle godine ukrasile konzolu.

Kučka. Nakon toliko godina njoj se sprcne razvest se od njega i uzet mu djecu. Pa što onda ako si on voli popiti. Nek si odtrpi malo tu i tamo kad se pojavi malo rastrojen pred vratima. Vooooopa! Je li to od piva ili se on uprao zavrtio

oko svoje osi.

I svaku večer ista priča. 'Pa gdje si dosad. Ne viči probudit ćeš djecu.' Pa se kokoš dere na njega. Pa se on dere na nju.

Bilo je bolje bez klinaca. Mogli su vikati jedno na drugo do mile volje. Onda bi se pet minuta nakon toga pograbili i poševili.

Baš zbog jedne takve akcije je došao Marko. Poslije toga stvari više nisu bile jednostavne. Buka nije dolazila u obzir jer bi probudila dijete.

Bili su bučni, tih ranih dana.

Čak je jedno vrijeme prestao piti, zbog njega. Prestao je s dečkima s posla izlaziti navečer i što prije se vraćao kući da može vidjeti svoga sinčića.

Onda je jednu večer zaružio i opet ponovio istu priču, kad je Marko imao četiri godine. Nikad neće zaboraviti plačljiv izraz na licu djeteta. Sva je dreka odmah stala kad ga je vidio. Pokunio se i zajedno s ženom strpali su ga u krevet i ispričali mu neku priču za laku noć. Te noći je začet Ivan.

Prisjećao se toga s nostalgijom u jednoj, a limenkom u drugoj ruci.

Tada su stvari krenule nizbrdo. Otkaz na poslu, žena ne radi...Obiteljska kriza...Nekako su se opet počeli svađati i dok se snašao, vratila mu se stara navika.

Vratio mu se i stari posao, ali iz nekog razloga je toliko zabrazdio da više jednostavno nije prestao piti.

Djeca su sad u prvim školskim danima i već su odavno otvrdnula na njegove ispade. Skrivaju se u svojim sobama dok se njih dvoje deru jedno na drugo.

Nema više pomiridbene ševe.

Voli ta mala derišta, kako mu ta koza može reći da ih ne voli. Podrignuo je i gotovo naletio na asteroid. Kaže da oni više ne mogu trpjeti njegove ispade i da se sele. I to je učinila. Pokrenula je sudski postupak u kojem mu je oduzela skrbništvo. I to bez problema, jer se tijekom cijele parade nije uopće trijeznio.

Nije mogao, to je bilo premučno.

Kako mu je mogla to prirediti.

A! Ma jasno mu je da je on u stvari krivac za cijelu tu paradu. Teško je sam sebi priznati da si ovisnik. Cuger. Noćima si je to izgovarao pred ogledalom dok je ona spavala. I donosio velike odluke kako će napredovati, prestati piti da može zaslužiti bolje mjesto na poslu. Da njoj i djeci bude bolje. Nakon napornog dana, nekako je bilo lakše otići u kafić i sjesti s kolegama na par piva. Jadno i

otužno. Dokle se je doveo.

A sad je i onako svejedno. Sad više nema veze. Uzela mu je djecu i otišla. On će učiniti ovo što je naumio, pa kurva bar neće dobiti auto. Povećao je brzinu, makar to baš i nije bilo neko drastično povećanje. Kamenje je letjelo kraj njega. Baš je dobar, ovako u vožnji u pijanom stanju. Tko kaže da 'kad piješ onda ne vozi'. Baljezgarije! Bez ove pive nema šanse da itko normalan izbjegne sve ove stijene.

Gotovo da može osjetiti vjetar u svojoj kosi, što je iluzija, ali nema veze. Život je iluzija. Kad se sjeti svih onih...

Čekaj. Što je ovo, jebemu mater!?

Ono što je vidio natjeralo ga je da na brzinu zakoči.

Rupa u asteroidnom pojasu, velika kao Mjesec. U rupi su ljigave smeđe stvari koje su okrugle i imaju pipke sa svih strana i kote se. Jer su upravo to radile. Te su stvari žderale kamenje i kotile se i bile ogromne.

Gledao je jednu od njih i pitao se otkud li mu je samo poznata.

Ali već ju je negdje vidio.

Na televiziji. Nešto se kroz maglu sjećao

Nešto o prvoj ljudskoj koloniji, nije se sjećao gdje.

Navodno su tamo naletjeli na urođene oblike života i dobili po pičkama.

Točno su ovako izgledali...

Zemlju bi trebalo upozoriti. Izgleda da se niti danas ipak neće zaletjeti u kamen.

U tom trenutku jedno od manjih stvorenja uz masivan udarac se razlijepi po staklu pilotske kabine poput muhe na vjetrobranu i proguta cijeli dvosjed.

3. Dio

Pivska boca

Smeđa pivska boca slobodno je plutala kroz svemir. Bila je čvrste građe, očigledno, jer pritisak vakuuma na njezine stijenke u trnutku kad joj je isisan

sav zrak nije bio dovoljan da je zdrobi.

Već je ovako lebdjela dugo i nije se baš najbolje sjećala otkud je poletjela. Tako vam je to kad ste većinu vremena osamdeset posto puni alkoholnog pića. Sunce joj je sjalo čaš za leđima, čas pred nosom, ali je s vremenom bilo sve dalje.

Zaspala je samo prvu noć, kad je bila preubijena(od pive) za išta drugo, ali kako se s vremenom trijeznila, polako ju je počela hvatati paranoja i nesаница. Prije toga došao je mamurluk. Užasna glavobolja i blijesak spoznaje gdje je to. Zadnje čega se sjećala jasno bio je žar vatre u puhaonici stakla, a poslije toga život joj je bio kao jedan veliki tulum. Sjetila se svog prvog izlijevanja u čašu. To je bilo nešto posebno. I ostale puteve je bilo dobro, ali nekako kad sad razmisli o tome, bile su to tek varijacije na temu onog prvog. Sa sjetom se prisjećala...Prvi dodir otvarača na grliću, pa skidanje čepa...Zatim nestrpljiv dodir i obujmljivanje rukom pa naginjanje kako bi tekućina istekla uz pomoć gravitacije, koje ovdje izgleda nije bilo u nekoj pretjeranoj mjeri. I onda u čaše, krigle, bokale, čak jednom i u veliku zdjelu...

Trpali su je u vrećice, gajbe, torbe, nema u što nisu. Jednom se skoro potukla s bocama vina u prtljažniku. Razbila je pičku jednoj demižonki i vino je procurilo van u potocima. To su bile ružne scene...

Da se sad kaje, nema smisla...Sve kao da se ponavljalo u uzorcima, ništa nije imalo svoju pravu boju, kao onoga dana kad su je napuhali. To je bilo od alkohola, sad je to znala, dok je lebdjela usred ničega, nošena strujom Sunčevih vjetrova, inercijom i tko zna čime. I još joj uvijek nije jasno kako je dospjela ovdje. Upravo je prolazila kraj nekog golemog planeta s velikim prstenom koji je bio izuzetno šareno obojen. Prekrasno.

Valjda ju je netko izbacio sa smećem. Probudila se nakon nekog tuluma i shvatila da pluta i to ne na vodi. U ono malo pogleda koje je uspjela dobiti vidjela je plavi planet iza sebe, kako odmiče, a ona se vrtjela nekontrolirano oko svoje osi i oko još nekih osi. Bilo bi joj mučno da je imala što povratiti. Pivske boce nisu vraćale. I što je njoj uopće. Pivske boce uopće nisu žive i ne bi trebale razmišljati. Kako je vrijeme prolazilo, sve joj je više slika ulazilo u glavu. Samo gledajući pojave oko sebe, spoznala je kako one funkcioniraju. Vidjela je da nema udova za pokretanje i pokrenula se. Vidjela je da nema oči, a vidjela je...Gledala je svemir, ne onako kako ga mi vidimo, nego onako kakav

on stvarno jest u tom svemiru nije bilo važno gdje si i što si. U tom svemiru se hodalo bez nogu i živjelo bez da si nužno ljudsko biće. U tom svemiru prostor je bio šupalj poput spužve i proziran poput stakla od kojeg je ona napravljena. Umirila je svoju rotaciju, pokretima koji su došli bez micanja i zajedrila prostorom, ne onako kako je prije besciljno plutala...Sad je znala i sad je mogla. Gledala je Čovječanstvo koje ju je odbacilo i bez prezira mu zahvaljivala što joj je nesvjesno dalo priliku da se pretvori u ovo što je postala. Bila je sad iznad svih njih i znala je to. Otišla je bilo kamo...

Dalibor Ružić

PRIVATNI PAKAO

- Unus a nostri es (jedan si od nas) - oglasio se sablasni kor na granici čujnosti.

Otvorio je zakrvavljene oči. Mjesec je virio kroz prozor, iritirajući mu zjenice. Ležao je na krevetu buljeći u prazno. Osjećao je užarenu lavu kako se prelijeva negdje u unutrašnjosti tijela. Jedan,... dva,... tri zvonka udarca zvona sa katedrale. Kao znak za početak nekog bizarnog karnevala.

- Smrdljivi lažovi! - pomislio je. Na kutiji je pisalo lijepo obećanje o sigurnom osmosatnom snu. A spavao je svega dva sata. Sve je teže bilo obuzdati demone. Krize su postajale sve češće. Panično je nastojao s nečim uposliti mozak. Sjećanjima?

Kao klinac je sanjao o tome da postane pisac. Nikad ne ustaješ rano, a živiš u luksuznoj vili i svi te pitaju za mišljenje. Sexy TV voditeljice se bore da budu viđene u tvom društvu. Ali to je bilo u neskladu sa normama ovog novog života. Čisti cinizam. Novi život? Samo jedna prevara i maskarada. Umjetni mir u kojem je tek ona mala lajavica Lucija djelovala kao ljudsko biće. Ali i ona mu je išla na živce jer je svugdje zabadala nos. Osluškiavao je glasove. Pisci to mogu.

- Ti si bijedna, nentalentirana lijenčina koja trati svoje vrijeme! Neću ti dopustiti da uništiš život sebi i ostalima.

- Ja to mogu. Vidjet ćeš da mogu. Treba mi šansa.

- Ne treba tebi nikakva šansa. Nisi u stanju ni dvije rečenice sročiti bez da ti taj pogani jezik ne opsuje nešto! Radim kao crnac u uredu od jutra do mraka, a ti GUBIŠ VRIJEME. JA znam pravi put za tebe. Zato PRESTANI!

Muk. Kraj predstave. Prvi autoritaran i trešteći glas je zvučao sasvim

kao očeV. Drugi, njegov, utihnuo je kao i uvijek na istom mjestu. Riječ "prestani" nikad nije prošla bez argumenta u vidu kopče od kaiša čiji bi trag nakon rasprave bridio na njegovoj koži. Pisci imaju imaginarne svađe. On je samo osluškivao prošlost. Po tome je znao da je otac bio u pravu. Poremećeni idiot. Poodavno mrtav zajedno sa svojim nadri-moralnim postulatima, u zalog mu je ostavio ovu imbecilnu kreaciju života kojeg je skrojio za njega.

Pogledao je na sat, tek je sedam minuta prošlo. Pri mjesečevu svjetlu se površina radnog stola krivila i gubila čvrstu strukturu. Stiskao je lijevu šaku na kojoj su se pojavile crne mrlje. Ruku je sakrio pod pokrivač. I žmirio. Slušao je vla-stito teško disanje. Prsa su mu se u očaju nadimala. Osjetio je prisutnost nekog hladnog tijela. Otvorit će oči. Na jedan, dva, dva i pol... U polutami je svod izgledao isto.

Uspravio se u sjedeći položaj i vrisak prigušio rukama. Tri dugačke zmijske izranjale su iz namreškane površine stola uz krevet. Uvijajući se kroz zrak, polako su mu prilazile. Iskočio je iz kreveta i sklupčao se u kutu sobe, prekrivši lice rukama. Lagano je lupao je potiljkom o zid. Provirio je kroz prste. Iz usta zmijske je izlazilo prigušeno crveno svjetlo.

- Unus a nostri es - pjevanje kora odzvanjalo mu je u ušima.

Dopuzao je do komode. Mora biti tu. Preturao je po stvarima. Ničeg. U panici je još jednom prevrnuo sve. Pa i tajnu ladicu koja je u njegovoj nervozni pukla. Sjetio se da ničeg ne može biti tu. U pokušaju da "bude kao svi ostali", jučer je bacio i najmanju stvar koja bi podsjećala na ovaj pakao. Osjećao se tako jak. Još jedna laž. Lako je biti jak kad su krize daleko. Osvrnuo se preko ramena. Razjapljeno zmijsko ždrijelo bilo je na svega par centimetara od njega. Ponovno je stisnuo oči. Znoj se ravnomjerno slijevao niz njegovo lice ispunjeno užasom.

- Unus a nostri es, unus a nostri es... - kor je bio sve glasniji.

Otkotrljao se po podu. Soba je gubila svoje čvrste obrise. Na plafonu se, boreći se sa želatinastom masom, pojavilo veliko, nakazno gušavo lice u agoniji. Odljepio se od zida koji je ga je želio prisvojiti, baš kao i grotesknu prikazu iznad njega. Iz raskopane komode je izvukao složeni baloner kojeg već godinama nije nosio. Nitko nije ni znao da ga je sačuvao. Munjevitom brzinom je nazuo cipele i izjurio iz prostorije, zalupivši vratima iza sebe. Primirio se tu. Izazvao je puno više buke nego što je smio. Niz hodnik na suprotnoj strani otvorila su se vrata i jedna sijeda glava je provirila, vrteći glavom kao periskopom lijevo i desno.

- Hajde, hajde, vrati se svojim maštarijama o golišavim razdraganim dječacima na livadi. - u sebi je govorio.

Kao da ga je čuo, starac se povukao nazad u sobu. Navukao je baloner. O čemu je ono Lucija prije koji dan drobila? Dućančić koji radi 24 sata nedaleko od njih. Mora tamo.

- Unus a nostri es - kor je bio neumoran. Već se i vanjski zid počeo deformirati otvarajući put tracima prigušenog crvenog svjetla. Jaki miris sumpora palio mu je nosnice. Potrčao je prema izlazu. Osjetio je sluzavo tijelo uz nogu. Vidio je tek zadnji centimetar zmijske kako mu ulazi u nogavicu.

- Ništa od ovog nije stvarno, znaš to. - javljao mu se preživjeli djelić razuma dok mu se glas zagubio u grlu. Nošen posljednjom mišlju, uspio je izaći vani. Ulična svjetlost se razlijevala, spajajući se u podnožju svakog rasvjetnog stupa u jedinstvenu svjetlosnu rijeku zujećih kukaca.

- Kako je ono rekla? - skupljao je misli - prva ulica nalijevo. Što može značiti rečenica "prva ulica nalijevo" kad gledaš u košmarni labirint bez početka i kraja? Zatvorio je oči. Ionako mu vid nije bio od neke koristi. Nakon par nekontroliranih koraka, odjednom je, kao vođen nekom nadnaravnom rukom, krenuo u pravom smjeru. Otvorio

je oči i ugledao reklamu "24 sata". Prišao je natpisu teturajući se. Odmah ispod njega, sitnije i daleko manje upadljivo je pisalo:

"Ne prodajemo alkohol iza 21 h!"

A što sada? Negdje iz tamne polovice moždanih mu je stigao odgovor. Izvukao je pojas sa struka balonera i smotao krajeve oko šaka. Zakoračio je u dućan. Prodavač je čučao ispred pulta, sređujući grickalice na plastičnom stalku. Prodavač se najprije trznuo, a onda ozareno osmjehnuo kad ga je prepoznao.

- Oh, pa to ste vi! Ta odjeća me zbunila. Kako mogu pomoći? Ne izgledate do --

Prodavačevu rečenicu je prekinuo pojas koji mu je stezao vrat. Strovalio ga je na leđa pritiskujući ga koljenom. Nesretnik je agonično mlatarao udovima i ispuštao piskutav, grgljajući zvuk. Udarao mu je glavom o pod. Prodavač je zakolutao očima dok su mu se na licu miješale sadrene crvene i modre nijanse. Nakon par sekundi grča, ruke su mu beživotno klonule. Odložio ga je na pod i jurnuo prema stalaži s alkoholnim pićima. Zgrabio je bocu Votke, otvorio i nagnuo. Tekućina mu je kao spasonosni slap silazila niz grlo. Uhvatio je zrak i zatim opet dobro potegnuo. Svijet oko njega je tonuo u smiraj, zvuci su se utišavali. Gledao je u mrtvo tijelo mladog prodavača.

- Jesi li sad ponosan, tata? - na granici plača je prosi-ktao. - Vidiš, tvoj sin je stvarno na pravom putu. Vrijedile su tvoje batine, prokleti luđače. Upravo sam ubio nekoga. Moj prvi leš. Al' ne boj se. Nikad nitko neće saznati. Nitko! Naš jebeni ugled je siguran.

Otpio je još jednom i sakrio bocu pod balonerom. Povratak je bio lagan. Puste ulice. Sve je bilo na svom mjestu. Osim što ga je bolesni mozak sa svojim trivijalnim, ali efektnim horror trikovima ovaj put natjerao da uzme tuđi život. Dovukao se u svoju sobu. Pio je još prije nego ga je svladao san.

- Oče! Don Ivane! DON IVANE! – jedva je razaznao Lucijin glas.

Lupala mu je na vrata. Pogledao je na sat. Niti šest.

- Šta... Što se desilo? – bunovno je, gotovo nerazgovijetno prozborio. Mamurna glava je imala težinu olova.

Časna sestra Lucija je unezvjereno stajala pred vratima.

- Don Ivane, užas! Bog neka nas spasi sve! Onaj novootvoreni dućančić što sam ga spominjala... Prodavač je noćas ubijen! Ubojica izgleda nije znao da imaju video nadzor.

Zoran Krušvar

HEROJI

“Šuma vam je sranje, i vukovi su vam sranje.” rekao je pijanac u drvenim kolicima, a Hans je bio spreman na licu mjesta zaviriti mu sjekirom u unutrašnjost natekle glave. Ova podrtina od čovjeka, invalid nesposoban za hodanje, vrelo snažnog alkoholnog zadaha s luđačkim pogledom u očima nalik na prezrele rajčice, bio je četvrti član grupice heroja koju je Njegova Lordovska Visost poslala da zaštiti selo. Putujućim ratnicima, avanturistima, najamnicima... to nikad nije bila bratija rado viđena u bilo kojem mirnom mjestu. Jednostavno, niste mogli očekivati da se netko tko cijeli život provodi u smrtnoj opasnosti, susreće se s raznim užasima i zarađuje svoj kruh ubijajući, ponaša se kao normalno čeljade. Što bi oni iz gradova rekli; civilizirano. Tko bi normalan odabrao takav životni poziv? A ako ga i odabere, koliko dugo bi ostao normalan?

No, to samo po sebi ne bi TOLIKO uznemiravalo Hansa, da se u selo nekoliko sati ranije nisu ušetala prva trojica lakrdijaša. Jedini zaključak koji je Hansov priprosti zemljoradnički um mogao donijeti, bio je da su on i ostali seljani jako naljutili i lorda i bogove. Ta trojica budalaša zvali su se Mear d' Ewynn, Zuk Falkor i Sander. Ovaj prvi djelovao je najnormalnije: bio je patuljasti svećenik boga rata, opremljen kako je i dolikovalo nekome dobro uvježbanom za borbu oružjem. Ako zažmirimo na kratak, zdepast stas i to da je (koliko god je njegovom rastu majčica zemlja bila draža od nebeskih bistrina) sve oko sebe gledao s visoka, bila je jasna njegova vrijednost kao ratnika, ranarnika i nekoga čije molitve bogovi valjda ponekad i slušaju. U redu. Selo je i poslalo glasnika po pomoć od svećenika iz obližnjeg samostana i očekivali su da svećenici stignu ovih dana. To je bio takav običaj. Svećenici su bili ti koje se zvalo radi kojekakvih vještica, bauka, demona i ostalih čudovišta. Pa zbog čega su im inače plaćali desetinu?

Ovaj nije bio iz njihovog svećeničkog reda, no seljanima je ipak malo laknulo kad su vidjeli kako se sveti znak ljeska na njegovim prsima. Ali druga dvojica spadala su najblaže rečeno u cirkus. Hans je znao da postoji bradata

rasa Patuljaka, kojoj pripada i Mear d' Ewynn, i čuo je da ih nipošto ne treba potcjenjivati. No Zuk je bio još niži rastom i sasvim sitan. Izgledao je poput djeteta s licem odraslog čovjeka i nije nosio ni oklop ni oružje. Predstavio se riječima:

“Zuk Falkor je moje ime, zavjetovan sam zavjetom rime.” Mear d' Ewynn je objasnio da je Zuk mag koji se u zamjenu za silne moći zavjetovao da će do kraja života govoriti samo u stihovima. Hans nije znao kakve bi to silne moći mogle biti, ali je znao da bi svaki seoski deran bez po muke ovakvom stihoklepcu pokazao kako noć pada usred bijela dana. Treći je bio šiljouhi Vilenjak, stvorenje šume koje Hans nipošto nije rado gledao u svome selu, pogotovo u ovakvoj prilici.

Sander je bilo Vilenjakovo ime, a on je govorio još manje jer se također zavjetovao. Što god da je ovaj ratnik spretnih pokreta dobio zauzvrat, njegov zavjet je bio da će do kraja života govoriti samo unatrag. Objasnili su Hansu da s njima putuje još jedan član, plemenitaš po imenu Jack Calakivik, ali će on stići nešto kasnije. Kad je Hans upitao zašto on dolazi posebno ako putuje s njima, Vilenjak je rekao:

“Otaz rej ej itelcorp canajip!” naravno, nitko nije uspio shvatiti što je Sander rekao pa je Zuk dao svoju izjavu:

“Priatelju našem put je znatno duži jer nogama se svojim zbog zavjeta ne služi!”

Tako je Hans saznao da je i ovaj zavjetovan istom neobičnom božanstvu kome su se zavjetovali Zuk i Sander, ali njegova se pokora sastoji od toga što sve radnje koje čini nogama mora činiti rukama. Zbog toga nije pješačio poput ostalih, jer bi morao hodati na rukama, već se vozio u nekoj vrsti drvene stolice s kotačima. Ali to nije bio razlog zbog kojeg je zaostao za svojom družinom, već su ga oni ostavili usred šume da se otriježni. Naime, strašno ga je pogodilo to što ga je božanstvo, koje im se prikazalo u obličju čovjeka po imenu Vladislav, tako obogaljilo svojim zahtjevom. Toliko strašno da se u vrlo kratkom vremenu sasvim propio. A u trenucima pijanstva bio je sklon razumnom ponašanju jednako koliko i Attyerska princeza Čišćenju stajskog gnojiva pa su ga ostavili u šumi da se smiri.

I ta grupica nakaza koja olako ostavlja polupokretnog prijatelja, pijanog i samog usred opasne šume, jedan Patuljak, jedno živinče još manje od Patuljka

(koje još k tome govori u stihovima), jedan Vilenjak (koji govori unatrag) i jedan vječito pijani, mahnuti plemić, to je bila družina koja je trebala obraniti njihovo selo od šumskih demona? Da se nije bojao mraka koji se prijeteći polako spuštao na šumske staze, Hans bi odmah pobjegao iz sela. Ovako je samo bijesan stajao, gledjući u ispucane žilice na crvenom licu pijanca u kolicima. Pijanac, *plemeniti* Jack Calakivik, je u lijevoj ruci držao otvorenu bocu (rakije, sudeći po mirisu), dok je desnom okretao kotač svojih drvenih kolica. Uz bok mu je bio u korice zataknut lagani, dugački i jako uski mač. Zuk je ranije napomenuo da:

“Ime “*Moj Prijatelj*” taj mač nosi, njime Jack dušmane kosi!”

Koliko je Hansu bilo poznato, uglavnom su samo čudesni mačevi imali imena i ovo je bio prvi put da su njegove oči bile blagoslovljene pogledom na takvo štogod. Ali kakve koristi od začaranog mača kad Jackove noge bijahu vezane jedna za drugu konopom, kao osiguranje da ih slučajno ne upotrijebi. O bogovi, kad bi barem poslali nekog iz samostana... ovako nećemo još dugo izdržati. Hans se pomirio sa sudbinom, beznadežno odmahnuo glavom i naredio svojim ljudima:

“Zatvor’te vrata i postav’te straže! Sunce, eto, samo što nije zašlo. A Vi, milostivi lorde Calakivik, molim pođ’te za menom.” seoski muževi su spremno poslušali njegove riječi, zatvorili vrata i pohitali se rasporediti duž dva koraka visoke drvene ograde.

.....

Neko vrijeme kasnije, selo se zatvorilo u svoje kuće, stislo uz vatre i utihnulo. Noć kao da se rasprostrela preko svijeta i tko zna što je sve skrivala u svojim najmračnijim naborima. Na nebu više nije bilo tragova sunca, niti bilo kakve naznake da je ikada sjalo. Potpunost mraka narušavao je tek blijedi dukat, mjesec koji se probijao kroz rijetke oblake. Zuk je sjedio u sobi na katu seoske krčme i razmišljao. Hans, čovjek koji je privremeno obnašao dužnost seoskog poglavara, objasnio im je kakvog neprijatelja očekuju. Demona koji

uzima po volji lik ogromnog vuka, čovjeka ili čudovišnog križanca obje vrste. S lakoćom preskače dva koraka visoku seosku ogradu, a strijele seoskih lovaca ne probijaju njegovu kožu. Kao da to nije dovoljno, nekom zlom kletvom monstrum ponekad može i zapovijedati umovima nesretnih žrtava.

“Već smo ubijali vukodlake i ranije. Mačji kašalj.” rekao je tada Mear d’ Ewynn nadmeno, ali Hans je odmahnuo rukom:

“Nije Vam to vukodlačija, dobri gospod’ne. Probali smo mi i srebro i blaž’nu vod’cu. A nijesam čuo, oprost’ ćete, da vukodlak trga nekom razum isto k’o i meso! Ova Vam je sorta spečena u vrućijem paklu, ja b’ rek’o!”

Zuk se pitao hoće li on i njegovi sudruzi biti dovoljno snažni da se suprotstave takvoj beštiji, zajedno sa svim darovima kojim ih je Vladislav podario. *Darovima?* Zuk se ugrize za usnu *Svemoćni je dobro naplatio svoje darove! Poslužili smo dobro kao pajaci za njegovu razbibrigu. Od tada Sander i ja provodimo dane u tišini, a Jack je sasvim propao. Je li bilo vrijedno? S vremenom bih i sam došao do iste moći koju mi je dao, a ovako svaku čaroliju moram spjevati prije nego je upotrijebim. A nikad mi nije išla poezija! No, barem sam prošao bolje nego Jack... on izgleda gubi razum... počeo se ponašati suludo, kao da mu više nije stalo do života! Doduše, poznajem ga niti mjesec dana, možda je i prije bio takav? Ali nije mi se činilo prije susreta s Vladislavom! Uvijek sam mislio da je Patuljak lud, a ovaj fin i normalan... ali od tog dana pokraj jezera...* I tad su slike zaplesale pred njegovim očima, živo baš kao i tog popodneva. Sander je bio na samrti, cijeli omotan crnim kracima debelim poput ljudske butine. Čudovište koje je izvirilo iz jezera bacakalo ga je lijevo – desno kao mačka koja se igra s mišem. Jack je pokušavao pobjeći. Potrčao je prema šumi, ali neki nevidljivi zid nije ga puštao. Mear d’ Ewynn se opružio potrbuške, a iz glave mu je izviraio potok krvi. A Vladislav je sjedio na obližnjoj grani, gledao nas i zabavljeno se smješkao.

“Znaš, mogu vam pomoći!” viknuo je.

“Pa pomagaj onda!!” odviknuo sam mu, i onda je vrijeme stalo. Vladislav je sišao sa stabla, prišao mi i upitao:

“Koja je tvoja prva želja?”

“Da čudovište umre!” bez razmišljanja sam rekao, a nebo se istog časa smračilo, i grom sjajan poput sunca spalio je krakatog monstruma. Na žalost, stradao je i Sander.

“Druga želja?” pitao je Vladislav.

“Da Sander... ne! Da svi moji drugovi budu živi i sasvim zdravi!” nisam stigao uzeti novi dah, a već su Sander i Mear d’ Ewynn otvarali oči.

“I treća želja?” smješio se Vladimir, i ja sam zaželio. A nakon mene zaželjeli su Sander i Jack. Mear d’ Ewynn je odbio, rekavši da on već ima boga koji mu ispunjava želje. *Još uvijek se pitam tko je od nas najbolje postupio? Ne mogu vjerovati da je to bio uobraženi Patuljak!* Često je u posljednje vrijeme ovako u osami razmišljao, budući da ga je ljutila nemogućnost normalnog razgovora sa suputnicima, a i oni su bili iznimno loše volje od primitka Vladislavovih blagoslova. No, sad se tu više ništa ne može...

Zuk je upravo odlučio spremati se za rani počinak i skupiti snagu za sutra, kad je čuo udarac. Pa još jedan. Udarci su u ravnomjernom ritmu dolazili iz Jackove sobe, koja se nalazila s druge strane drvenog pregradnog zida. Zuk je napregnuo svoje male uši, brzo odbacivši mogućnost da odmjereni i pravilni zvukovi proizvode divlje, pakleno stvorenje koje su došli loviti. Udarci su se nastavljali u neprekinutom nizu, a on je ustao i krenuo pogledati što se zbiva. Izašao je na hodnik i ušao u plemićevu sobu. A onda je poželio da nije.

Soba je bila razbacana, stol srušen, posteljina razvučena po podu. Udarci su dolazili od kolica koja su se pokretana nevidljivom silom zabijala u zid. Jack se u posljednje vrijeme počeo ponešto interesirati za magiju i očito je pokušao izvesti neke čini koje bi pokretale kolica umjesto njega, ali uspio je samo polovično. Kolica su se poput nekog gnomovskog stroja odmicala korak od zida pa ponovo udarala u njega. I tako stalno. Jack nije bio u kolicima, on je stajao pored otvorenog prozora na drugoj strani sobe. Naravno, zbog svoga zavjeta stajao je na rukama. I, naravno, bio je pijan. Pokušavao je stojeći na rukama pišati kroz prozor. Kako mu je zbog pijanstva sposobnost balansiranja bila znatno smanjena, većina mokraće završila je na njegovom truhu, prsima i licu. Zuk je prosiktao nekoliko stihova i kolica su stala. Jack se pokušao okrenuti prema njemu, ali je pao na leđa. S poda je rekao:

“Zdravo Zuk. Popij si malo...” i mahnuo rukom. Jedna od rijetkih magija koje je Jack naučio bila je da mu nevidljiva ruka donese bocu i tu je magiju izvodio besprijekorno. Boca je doletjela i Jack je uzeo dugi gutljaj. Zuk je s gađenjem gledao kako se rakija slijeva niz Jackovu bradu, već dobro zalivenu mokraćom. Istrgnuo mu je bocu iz ruke i razbio je o pod. Htio je propalom

plemiću održati lekciju, ali mu nisu padale na pamet prikladne rime.

S druge strane, Jack je imao sasvim različite ideje. Oko mu je na trenutak zasuzilo gledajući razbijanje drage boce i leglo bijesa mu se nakotilo u srcu.

“Budalo! To mi je jedino zbog čega živim!” glasno je kriknuo i raširio prste desne ruke.

Istog trenutka se pokrenuo dar koji je dobio u zamjenu za svoj zavjet: mač koji je ležao kraj kreveta nestao je iz korica i stvorio se u njegovoj ruci. Zuk taj prizor nije vidio, jer istog trena kad je mač nestao iz korica nestao je i Jack. Nevidljiv, zamahnuo je i probio mačem Zukovu nogu. Zuk je vrisnuo i umalo izgovorio sočnu psovku, ali se uspio suzdržati i očuvati zavjet. Brzo je odšepao van iz sobe, daleko od popišanog, pijanog luđaka koji nevidljiv plazi po podu i ubada natprirodno oštrim mačem. Jack je vratio mač u korice, i ponovo postao vidljiv. Ali je istog časa ponovo bio sasvim trijezan, a to mu se nikako nije svidjelo. Pa je dopuzao do razbijene boce i sa prljavog poda počeo pohlepno lizati alkohol kao što šugavo ulično pseto pije iz blatne lokve.

Zuk je u međuvremenu probudio Mear d' Ewynna koji mu je već rutinskim kretnjama krenuo zavijati nogu mrmljajući litaniju za zacjeljivanje.

“Razum je izgubio i napao me mačem, umalo me ubio od boli skoro plačem!” jadao se Zuk.

“Tko te napao? O kome govoriš?” Patuljkov glas odavao je da još nije potpuno budan.

“Jack je bio dušmanin moj, bez razloga je sa mnom zametnuo boj!”

“Jack? Je li pijan?”

“Rakiju je ljutu pio k'o da pije vodu, al' od boce sad ima tek krhotine na podu.”

“Razbio je bocu? *Ti* si mu je razbio? Je li te zato napao?” pogađao je patuljački svećenik.

“Baš je tako bilo, neću ti ništa kriti, nisam mogao više dozvoliti mu piti.” priznao je Zuk.

“Ne diraj zmaju u blago, ni pijancu u rakiju!” citirao je mudru staru patuljačku poslovicu važno podignuvši kažiprst i nastavio: “Bolje da odemo do njega prije nego što još kakvom glupošću uvrijedi bogove koji su mu podarili život. Hajde, idemo prvo po Sandera. I idući put me ne budi ako ti barem ne odsjeće nogu ili takvo štogod. Da ne gubim san radi svake tvoje ogrebotine!”

Ubrzo je cijela družina bila u Jackovoj sobi, a sa stepenica su dopirali zvukovi užurbanih koraka više ljudi. Krčmar je, naime, uplašen bukom, lomljivom i kricima s kata, odlučio pozvati seosku stražu. Za čas je soba bila puna ljudi. I neraspoloženi Hans je bio među njima:

“Š’os’ ovdje događa? Kak’a je to buka, a? Vid’ ovaj lom!! Gospod’ne Zuk, što Vam je s nogom?” glas je otkrivao da mu strpljenje nestaje brže nego što pijanom mornaru, u jeftinoj lučkoj krčmi poslije zalaska sunca, nestaje vrećica s novcem.

“Bili smo napadnuti.” slagao je Mear d’ Ewynn brže no što se Zuk dosjetio stihova. Hans i stražari su ga gledali kao što bi gledali barda koji pjeva o mudrom, plemenitom Goblinu i dobrim djelima njegovog miroljubivog naroda. Jack je iskoristio priliku te neprimjetno bacio jednostavne tihe čini i plahta koja je ležala na podu stražarima iza leđa bešumno se podigla u zrak. Samo Patuljak je gledao u tom smjeru i shvatio što se zbiva. Jack je tada progovorio:

“Napao nas je duh. Još je ovdje negdje...” svi su pogledali u njega a na licima im se jasno vidjelo da ne mogu povjerovati popišanom čovjeku koji leži na podu pored lokvice rakije. Ali onda je Jack iznenađeno širom otvorio oči, pokazao prstom prema stražarima i viknuo:

“IZA LEĐA!!”

Stražari su se okrenuli i iznenađeno odskočili. Mear d’ Ewynn je bio spreman na predstavu i zaletio se prema “duhu” te ga snažno udario bojnomo sjekirom. Poderana plahta pala je na pod i Patuljak je glasno otpuhnuo:

“Ubili smo ga.”

Hans je bio u potpunosti zbunjen. Zurio je u razderanu plahtu ni približno nalik duhu niti i čemu opasnom, nadnaravnom ili zagrobnom. Grčevito je stiskao šake u pokušaju da se smiri. *Naljutio sam bogove, mislio je, sigurno je to zbog one male guščar’ce. Il’ morda jer sam onom svećeniku prod’o natrule dinje? Razmatrao je mogućnosti. Morda šuma noću i nije tako strašna? Morda bi treb’o otić’ odma’. Pobit’ se sa strašnim bićem koje vreba tamo negdje vani, bilo b’ to lakše neg’ pokušavat’ upravljat’ ovom lakrdijom od sela. Ili bi morda treb’o naredit’ svojim ljudima da pobiju te strance pa se poslije nekako opravdat’ pred lordom. Reć’ da je to bio nesretni slučaj, il’ da su nestali u opasnoj šumi...* Nije znao što misliti o tome, ali bio je sasvim uvjeren da ovo

nisu nikakvi heroji, već skupina degenerika koje je lord poslao u samoubilačku misiju da ih riješi bijede. O, da su barem iz samostana poslali nekoga... Ne shvaćajući odakle mu tolika snaga volje, Hans je uspio kontrolirati svoju potrebu da ih ODMAH pobije ili izbaci iz sela. Izašao je iz sobe i s vrata naredio stražarima:

“Dones’te vode da se plemen’ti gospo’n opere.”

Krčmar je protestirajući otkaskao za njim, spominjući štetu, polomljeni namještaj i novu posteljinu, te lošu sliku koju će ljudi imati o krčmi u kojoj se pojavljuju duhovi. A stražari su poslušali zapovijed, pri izlazu oprezno zaobilazeći poderanu plahtu.

.....

Pola sata kasnije, Jack je ležao u koritu punom tople vode koje su mu stražari donijeli u sobu. U ruci mu je bila nova boca rakije, i on je uživao kao beba u majčinoj utrobi. Na žalost, daljnje zadovoljstvo nije mu bilo suđeno.

Sander, noćobdija kao i svaki Vilenjak, izašao je malo prije u šetnju selom. Ulica je bila pusta kao prosjakov džep, a njemu je baš trebalo malo mira i dašak hladnog vjetra da mu skine prašinu s misli. *U posljednje vrijeme čudne se stvari dešavaju sa mnom i mojim drugovima, a kruna svega bio je nesretni susret s Vladislavom. Vladislavom svemoćnim. Vladislavom koji nam je ispunio najveće želje. Vladislavom koji je od nas učinio skupinu putujućih čudaka za kojima se po ulici smiju djeca. Zar je to bila sudbina dostojna ponosnih ratnika? Još prije četrnaest dana naš je život izgledao sasvim drugačije... a onda se pojavio on...*

Stajao je pored šumskog puta. Sam i ni po čemu poseban. Veselo ih je pozdravio:

“Zdravo, putnici!”

“Zdravo i tebi. Što, zar sam kroz šumu?” pitao ga je Zuk.

“Bolje sam nego u lošem društvu.” namignuo je “A kuda ste se vi uputili?”

“Kuda nas put odvede.” preuzeo je Jack.

“To bi moglo biti daleko.”

“Daljina nas ne plaši.” rekao je Zuk.

“O, junaci! A plaši li vas išta?”

“Ja se plašim da ona ženska stvar dobije zube i da svo vino svijeta zakiseli.” izvalio je Jack.

“Ja se plašim da mi pečenje pobjegne s pladnja.” javio se Mear d’ Ewynn

“E, stvarno ste junaci! A plašite li se da vam se želje ne ispune?”

“Kakve želje?” pitao je Zuk.

“A što ja znam kakve? Onakve kakve imate.”

“A što ti nas pitaš za naše želje? Da nisi kakva dobra vila?”

“Nisam dobra vila. Ja sam Vladislav. Ali mogu vam ispuniti želje.”

“Daj nam onda leteći tepih da ne idemo pješke!” našalio se Jack.

“Mogu vam dati i leteći tepih i štogod da vam je srcu drago. Ali hoću nešto zauzvrat.”

“A što?”

“Svakome ću ispuniti po tri želje, ali svaki će mi dati jedan zavjet koji mora održati.”

“A kakav zavjet?”

“Kakav ja odredim. Ništa nemoguće, ništa neizvedivo.”

“Imam ja svog boga kojem se zavjetujem, ne trebaju mi tvoje vradžbine.” Mear d’ Ewynn je pljunuo u prašinu, stavivši time točku na svoju rečenicu.

“Okani nas se, Vladislave. Idi svojim putem.” rekli smo mu i otišli.

Odbili smo ispunjenje želja u zamjenu za naš zavjet njemu, ali on nas je i dalje vrebao. I onda se ponovo pojavio, kad ga nismo mogli odbiti. Spasio je živote nekima od nas, vjerojatno meni, ubivši jezersko čudovište s kojim smo se tada borili. Otkrio nam je svoje božanske moći, i ponudio da nam ispuni želje... Polakomili smo se, svi osim Mear d’ Ewynna. I ispunio nam je želje. A onda je Vladislav zatražio svoju zadovoljštinu, i evo što se desilo. Taj čas kad je izrekao svoje zahtjeve nastala je grobna tišina. Zuk je zaustio da se pobuni, ali onda je shvatio i zatvorio usta. Vladislav je rekao da će kazne za kršenje zavjeta biti od groznih do smrtnih. Te noći nitko nije spavao, osim Mear d’ Ewynna koji je usnuo sa smješkom na licu. Nakon toga, Jack se promijenio u potpunosti, propio se i poludio. Postao je opasan za sebe i okolinu. Nekad mi se čini kao da traži smrt. Sva sreća pa ćemo poslije ovog sela otići na posjed

koji mu je Vladislav dao zajedno s titulom i ostaviti ga da se tamo u miru utapa u rakiji.

Zuk rijetko govori, a ja još i rijeđe. Zašto bih i govorio, kada nešto kažem nitko me ne razumije. Osim Jacka koji izgleda ima neki čudan talent da razumije riječi izgovorene unazad. Možda ima istine u pričama da je Jack ranije bio lopov. Sigurno poznaje i tajni lopovskoi jezik, nastao izvrtanjem i premetanjem raznih izraza, pa zato razumije i kad ja pričam unatrag. A onaj Patuljak, on je opet poseban slučaja... neugodan je i ima gadnu narav. Što bi se drugo uopće moglo očekivati od Patuljka? Ovo danas s plahtom... doduše, to je bilo Jackovo maslo. Taj se stvarno gubi... vezao si je noge da ne bi prekršio zavjet. Hoćemo li Zuk i ja jednog dana sebi odrezati jezike kako ni mi ne bi prekršili svoje? Tako je razmišljao Sander, redajući besciljne stope utihnulim selom. Smrznuto tlo mu je kroz obuću hladilo tabane, pa je ubrzao hod da potakne kolanje krvi.

Tada je njegov oprezni Vilenjački sluh pokupio neobičan tihi zvuk. Pažljivo osluhnuvši shvatio je da je to melodiozan pjev žene paperjastog glasa. Sander je polako krenuo za zvukom i došao do mračnog prolaza između dvije drvene seoske kućice. S druge strane prolaza otvaralo se malo, zapušteno dvorište, a u sjeni koja je preko dvorišta padala nazirao se obris djevojačkog tijela. Stajala je uz trošni plot, omotana debelim zimskim ogrtačem i tiho pjevušila. Sander se odlučio prikrasti kroz prolaz, ne bi li bolje vidio ovog neočekivanog noćnog slavuja. Došao je do samog dvorišta, na svega desetak koraka od pjevačice, uživajući u filigranski precizno izvedenoj kaskadi tonova. Ona je polako privodila svoju pjesmu kraju, stvarajući bogatu čipku od zvukova te ukrašavajući finale suptilnim vibratom. Sander je i dalje tiho promatrao nadajući se novoj pjesmi. Međutim, djevojka se pomakla iz sjenke te izvukla ruku od ispod ogrtača da bi popravila kosu. Glatka koža njenog ramena zablistala je pomilovana prozračnim mjesečevim prstima i gledajući kako klizanje debele tkanine otkriva sve veći dio njenih leđa Sander oduševljeno primjeti kako je, unatoč hladnoj noći, ispod ogrtača ona potpuno bez odjeće. Još se malo pomaknuo da bolje vidi, a tada shvati da je poput neke vrlo priglube i neoprezne divljači naivno uletio u zamku.

Djevojka se naglo okrenula i pogledala ravno u Vilenjaka koji je do tada mislio da je skriven. Pustila je da ogrtač padne na pod i Sander se na trenutak

mogao diviti prekrasnom tijelu. A onda se prizor promijenio.

Uz glasan životinjski urlik koji nije uspio prigušiti pucketanje zglobova, tetiva i kostiju pokrenutih u procesu preobrazbe, djevojka je dobila krzno, još polovicu svoje visine, produžene ruke i noge koje su završavale britkim pandžama, te lice koje je Stvoritelj mogao izvajati jedino od deliričnih noćnih mora ukradenih nekom pobješnjelom luđaku.

Samo su golemo iskustvo i uvježbanost održali Vilenjaka prisebnim i omogućili mu da reagira brže nego mušica koja izbjegava udarac kuhinjske krpe. Već rutinskim pokretom ispružio je lijevu ruku, pripremajući se na strašnu nadolazeću bol. Meso i koža ručnog zgloba eksplodirali su propuštajući krakove magičnog dugog luka koji je izronio iz lijeve ruke spremljen tamo božanskom voljom Vladislavovom. Sander je zadžao bol u ruci, ne dopuštajući da stigne do uma. Bolne će se rane same zatvoriti kad ponovo spremi luk. Takvo je bilo Vladislavovo djelo. Desna ruka već je nastavljala sekvencu pokreta, potežući tetivu na kojoj se iz hladnog noćnog zraka stvarala strijela. Djelujući poput mehanizma, ispustio je polovicu zraka iz pluća i povukao tetivu uz lice dok nije osjetio kako srednjim prstom dodiruje kut svojih usana, te ne prekidajući kretanje desne ruke prema nazad otpustio strijelu zajedno s ostatkom zraka. Strijela je nepogrešivo probila prsa kreature koja se zaniijela u pokretu, ali ne i zaustavila. Sander je odlučio da još nije vrijeme za junačko napuštanje ovog svijeta pa se okrenuo i potrčao. Stvorenje je jurnulo za njim. Sander je već otvorio usta i htio zazvati pomoć, ali se u posljednji tren sjetio zavjeta pa je uposlio svoju pamet da izokrene riječi koje su mu trebale. U punom trku, s bijesnom zvijeri iza leđa, to i nije bio najlakši posao. Već je vidio krčmu u kojoj su bili smješteni njegovi prijatelji kad je konačno poslagao slova na svoje mjesto i zavikao.

Jack je sjedio u drvenoj kadi i cuclao bocu kad su kroz prozor iz hladne noći doprli Sanderovi krikovi:

“Ćomopu! Ot ej kuv! Kuv! AAAAAAAAAAAA!!!”

“Ma neee sad!!” sam sebi je rekao Jack i prevrnuo se preko ruba korita. Zgrabio je mač i korice, tužnim pogledom se rastao od boce i na rukama doteturao do prozora. Magijom ga je otvorio, a zatim se uspuzao na njega i pogledao na ulicu. Sander je trčao prema krčmi, a za njim je ogromnim skokovima grabila golema nakaza, neprirodni spoj čovjeka i vuka. Jack je

pogledao smrznutu zemlju s visine prvog kata, zatvorio oči i uz psovku se bacio preko prozora. Njegovo golo tijelo (s izuzetkom debelog konopa kojim su mu bile vezane noge) proletjelo je oko tri metra udaljenosti i tupo udarilo o tlo. Krajnje neprijatan zvuk i preplavljujuća bol obavijestili su Jacka da su mu lijevi kuk i lijevo rame slomljeni, a lijevi lakat jako natučan.

“Strunula ti krv Vladislave!” bolno je prosiktao Jack, a onda mu se mač stvorio u ruci i on je nestao. Brzo je vratio mač u korice i time se opet učinio vidljivim. Slomljene kosti su se spojile, a bol i pripitost su nestali. Osvrnuo se, i vidio kako Sander uskače kroz otvoren prozor u prizemlju krčme, a čudovište se baca za njim. Jack je brzo puzao prema istom prozoru, dok mu je smrznuta zemlja grebala trbuh i hladila genitalije. Kad je upuzao unutra, vuk je već bio na vrhu stepenica, a Sander je nestao iz vidika negdje na katu. U krčmu su upali Hans i njegovi stražari, te potrčali uz stepenice. Jack je beskorisno brisao prašinu s poda krčme svojim publičnim dlakama, dok se na istom katu s kojeg se minutu prije bacio razvijala bitka. Vukao se po stepenicama, dok su odozgo dopirale kletve, udarci oružja i iskrenje magije. Čuo je bojne pokliče seoskih stražara. Prepoznao je Mear d’ Ewynnov glas, koji je proklinjao neprijatelja u božje ime i čuo je udar njegove bojne sjekire o meso. Tetiva Sanderovog luka odsvirala je svoj rezonantni ton, lišen uobičajenog popratnog zvižduka strijele. Meta je bila odviše blizu pa je let strijele trajao prekratko da bi ljudsko uho zamijetilo njegov zvuk.

Ipak, glasnije od svega odzvanjali su stihovi iz Zukovog grla. Svaki slog, svaki glas brujaše poput roja ljutih stršljenova. Svatko, pa čak i bezumna zvijer, mogao je osjetiti kako Čarolija ispunjava zrak, kako se gomila i hrani Zukovim rimama, te kako uz bljeskove koji kao da su stizali niotkuda daruje život zlobnim sjenkama što su milile preko poda i duž zidova. Na Zukovu komandu sve to se stapalo u jedan silovit, oštar prasak, i udaralo u krznom pokriveno tijelo njihovog neprijatelja.

Izgreban i izudaran od bacavanja po stepenicama, Jack je stigao do vrha upravo u trenutku kad je izranjavano čudovište zaključilo da gubi bitku te potražilo spas skokom kroz daskama zatvoren prozor. Drvo je poput prhkog, suhog kolača popustilo pod masom čvrstih kostiju i moćnih mišića i životinja se našla u bijegu na praznoj ulici.

Jack nije mogao vjerovati uzaludnosti svoga truda. Zuk je pogledao van i

rekao:

“Zametnut’ će lako svoj trag u noći, ne bi bilo mudro sada za njim poći.”

“Ma što pričáš! Idemo za njim odmah, dok još nije daleko!” dahtao je Jack.

“Kuz ami ovarp. Itižart omeć ag op unad.” zaključio je Vilenjak, a Jack ga je jedini razumio. Ali nije se složio s njime.

“Djeco,” rekao je vukući se prema svojoj sobi “ja idem u lov na vukove!”

.....

Dvadeset minuta kasnije, Jack je sjedio u svojim kolicima pred seoskom kapijom, sam kao gubava kurva na samrtnoj postelji. Za njim je iz sela bijesno vikao Hans:

“Gospo’n Calakivik! Ni’ko po noći ne moš’ uć’ u selo! Stražari će strijeljat’ svakog ‘ko proba, i neće radit’ izuzetke! Ak’ odete, ne moš’te se vratit’ pri’ jutra!” Jack ga je ignorirao i odvezao se u mrak.

Vrlo brzo je shvatio kako je to bila krajnje glupa ideja.

Morao se spustiti iz kolica na pod da bi mogao pratiti krvave tragove, što nije bilo lako samo uz mjesečinu. Izvukao je mač i učinio se nevidljivim, to mu je ulilo određenu sigurnost. Činilo se da tragovi ne vode u šumu. Naprotiv, kreatura je kružila tik uz seosku ogradu kao lisac oko kokošinjca. Jack se osjetio slabo, jadno i bespomoćno. Što je uopće radio sam u lovu na ranjenu neman? To je sasvim sigurno bila odluka donesena u trenutku ludila. Mear d’ Ewynn i Sander su se složili da je nepotrebno tako riskirati i davati protivniku prednost poznatog prostora. Osim toga, Mear d’ Ewynn je bio ranjen, a ni Zukova noga koju je Jack probio mačem nije još sasvim zarasla unatoč molitvama. Zbog toga Zuk i nije imao ništa protiv da Jack ode sam u potragu za šumskim demonom... A osim toga, da istina... oni su putovali zajedno, već su se i zajedno borili... ali poznaju se niti tridesetak dana! Imali su i razmirice, pogotovo s Patuljkom. U ovoj vrsti posla sudruzi dođu i prođu... nisu nešto za što se trebaš vezati. Zašto bi itko od njih riskirao svoj život za vijekom pijanog

invalida? Da, bila je to krajnje glupa ideja. No, ne može sad ići kucati na vrata. Najbolje da se ovako nevidljiv neprimjetno vrati u selo preko ograde. Iz torbe je izvukao uže s kukom, čarolijom ga podignuo u zrak, te tiho zakačio za vrh ograde. Taman se primio rukom za uže, kad ga je jezivi urlik iz neposredne blizine podsjetio na neke razlike između ljudi i zvijeri. Njegova nevidljivost odlično ga je skrivala od vlastite vrste, ali od kakve je koristi bila protiv lovaca koji svoj plijen nalaze istančanim njuhom? Iduće sekunde primio je dva udarca snažnim pandžama koje su mu trgale meso s kostiju. Ispustio je krik i udario mačem. Neprijatelj je odskočio. Jack je vratio mač u korice da bi zaliječio rane i sada su obojica vidjeli jedan drugog. Stvorenje je bilo visoko preko dva metra, stajalo je uspravno i imalo koljena, ramena i laktove poput čovjeka. Ostalo je bilo životinjsko, uključujući i bijesno režanje koje je najavilo novi napad. Jack je ponovo nestao a mač mu se stvorio u ruci. Šumski demon se divlje bacio na njega parajući i grizući. Urlao je od bijesa a Jack je urlao od boli. Ubadao je mačem, tjerao protivnika na uzmak, zatim se liječio vraćanjem mača u korice. A onda bi ponovo uslijedio napad zvijeri, kojeg je bilo izuzetno teško parirati ležeći na podu. Jack je krvario i liječio se, a na njegov veliki užas primjetio je da se i rane na čudovištu polako zatvaraju. Agonija je izgleda imala namjeru potrajati vječno. Ali stvorenje je zaključilo da od ove igre nema nikakve koristi pa je promijenilo strategiju: odskočilo je od svog plijena i posegnulo za njegovim umom. Jack je osjetio kako mu nevidljivi buzdovan drobi dušu i razara misli. Osjetio je vrhunski, nekontrolirani, potpuni, iskonski užas. Zaboravio je na sve. Nije znao tko je ni od koga bježi, ali toga trenu morao je pobjeći. Što dalje, najbolje do svoga plemenitaškog posjeda kamo je i tako pokušavao stići zadnjih četrnaest dana. Bacio je oružje iz ruke i pokušao potrčati. Vezane noge spriječile su ga u tom pokušaju i on je pao. Brzo se ustao i odbacio s obje noge zajedno. Uhvatio se rukama za vrh ograde i podignuo se. Istog trenu pogodile su ga dvije strijele koje su odapeli seoski stražari i on se krajnjim naporom uspio prebaciti preko ograde i upasti u selo. Prije no što je izgubio svijest shvatio je da mu mač nije u koricama a on nije nevidljiv.

.....

Probudio se na krevetu u nepoznatoj sobi. Rane su mu bile zavijene, ali cijelo tijelo ga je bolilo. Kroz daske kojima je bio zatvoren prozor probijala se studen zajedno sa zrakama dnevne svjetlosti. Ispružio je ruku i zaželio mač. Mač se nije pojavio. Pokušao je ponovo i mač se ponovo nije pojavio, ali pojavio se netko Jacku dobro poznat. Figura mu nije otkrivala nikakve posebnosti a odjeća nije plijenila pažnjom. Čak je i pogled njegovih očiju bio poput svih ostalih pogleda s kojima se Jack do sada imao priliku susresti. Ničeg na njemu nije bilo što otkrivalo njegovu pravu prirodu. No takav je bio Vladislav, bog u ljudskom obličju. Svemogućí Vladislav koji je volio šalu. Koji je volio pomagati ljudima i ispunjavati im želje. I koji je, naravno, uvijek tražio nešto za uzvrat. Nešto izvedivo. Ništa nemoguće. Isti onaj koji je Jacku dao mač, učinio ga nadnaravno vještim, poklonio mu posjede i titulu plemića i onda učinio Jacka doživotnim bogaljcem a sada je sjedio na njegovom krevetu!

“Zdravo Jack! Dugo se nismo vidjeli. Nešto mi loše izgledaš, krećeš li se dovoljno u zadnje vrijeme?” hihotao se. Jack nije odgovorio.

“Jack, razočarao si me. Ja sam ti dao sve što si želio: učinio te plemićem, darovao ti spretnost poput mačje, stvorio ti mač kakvog nema ni u jednom ljudskom kraljevstvu... a ti meni tako. Prekršio si svoj zavjet.” nastavio je naizgled tužno, ali Jack je bio siguran da se samo svojim božanskim moćima suzdržava od smijeha.

“Nisam! To nisam učinio ja, čudovište me magijom natjeralo na to!” teško izranjavan, pogođen porazom, i svijestan činjenice da je zbog svog noćnog izlaženja iz sela ispaao budala, Jack je bio poprilično nervozan. A i mrzio je ovog okrutnog boga.

“O, ali nisi učinio sve što si mogao da to spriječiš.” mirno je govorio Vladislav, dok su mu rubovi usana balansirali na liniji između osmijeha i ozbiljnosti.

“Kako nisam! Čak sam i noge vezao...”

“To nije bilo dovoljno.”

“Pa što sam onda trebao? Odsjeći noge?” osjećao se nepravedno optužen, kao pošten čovjek pod vješalima.

“Vidiš, to je već bolja ideja. Ali bilo bi dovoljno da si se trudio ne dovesti

se u takvu situaciju. Mogao si, na primjer, ostati kući u krevetu.” sad mu je ipak pobjeglo malo smijeha. Jack je odmahnuo glavom:

“Ovi događaji mogu biti zabavni samo nekome s bolesnim smislom za humor! Ti nisi bog, ti si demon!”

“Oh, kakvo nepoštovanje! Mislím, stvarno Jack... moram ti objasniti nešto. Vidiš, jedan vilenjački filozof je jednom rekao da su bogovi kao djeca. I, znaš, bio je u pravu. Mi smo stvarno kao djeca a vi smrtnici nam dođete nešto kao igračke. Sad, iako se većinom djeca vole igrati sa svojim igračkama, uvijek se nađe neko dijete koje smatra da je zabavnije otkidati lutkama glave. Ili, na primjer, noge. No, nakon nekog vremena to postane dosadno. Znaš, previše je jednostavno da sad dođem i iščupam nekome noge. Nema u tome nikakvog zadovoljstva. Ali natjerati nekoga da si SAM oduzme noge, to je već puno zanimljivije.” smijao se.

“Ti si lud!” rekao je Jack, bez imalo poštovanja.

“Hm, to su mi rekli i neki bogovi. Razgovarao si možda s njima? Ja samo mislim da se volim igrati na drugačiji način.”

“Zašto? Zašto si baš nas izabrao?”

“Ah, zašto, zašto... kad sam vas prvi put sreo u šumi, bili ste samo slučajna skupina koja je tuda prolazila... ali kad ste me odbili... kad ste odbacili moju ponudu... tad ste mi postali zanimljivi. Vrlo zanimljivi.”

“Je li to sve onda bila tvoja osveta? Jer se nismo odmah htjeli zavjetovati?”

“Neee... nikako osveta. To je samo zabava. I bogovi se trebaju zabavljati, znaš.”

“Nisi normalan.”

“Oh, ali, Jack! Moram te upozoriti da tvoj bezobrazluk neće blagonaklono utjecati na moju odluku da te kaznim!”

“Odluku je sigurno bilo teško donijeti.”

“Zapravo i nije; jako si me razočarao i biti ćeš primjereno kažnjen.” ustanovio je Vladislav.

“Što ćeš napraviti? Ubiti me?” tiho je upitao Jack.

“Razmišljao sam o tome, ali sam zaključio da to nije dovoljno zabavno. Imam puno zanimljiviju ideju: Jack, idućih mjesec dana provesti ćeš u tijelu svinje! Nakon toga ćeš bolje paziti. I evo ti tvoj mač.” dobacio mu je mač, dok

se Jackovo tijelo savijalo i grčilo, pucketalo i škripalo mjenjajući svoj oblik. Vladislav je nestao, tiho, bez buke i bljeskova, a u sobi su ostali mač i rumeno prase.

Jack je stajao na podu pored kreveta, nabirući njuškicu. Prva misao koja mu je prošla kroz glavu bila je:

“Konačno sam ponovo na svojim nogama!”

A druga:

“Ja sam jebena SVINJA! Napravio je od mene SVINJU! Smrvile ti se kosti Vladislave! Vrane ti oči ispile! Učinio si me bogalj, uzeo mi svo zadovoljstvo iz života, potopio mi snove o budućnosti kao što se tope prvi mačići! I još ti nije bilo dosta, nego si me pretvorio u svinju!” tužno je zaskvičao nekoliko puta, pa jednom glasno zagroktao.

“Zar ovako moram živjeti mjesec dana? I nakon toga će sve biti po starom... biti ću invalid, možda ću si odrezati noge da ih slučajno ne upotrijebim. Ležati ću u kući, da se ne bih našao u prilici da zakoračim ili se oslonim na noge! Oduvijek sam htio biti plemić, a sada kad to konačno jesam... kakva mi korist od toga? Hoću li plesati na balovima hodajući na rukama? Jahati u lov naglavačke? Hoću li udvarati plemkinjama iz prokletih kolica?? Ili ću možda ponovo prekršiti zavjet, pa upravljati posjedom iz svinjca? O, bogovi... zar mirna smrt nije bolja od tog mučenja? Zar me prokleta čudovište nije moglo ubiti radije nego da me začara? O, zašto me zvijer nije rastrgala?” nekoliko bolnih trenutaka su ove misli odzvanjale njegovom svinjskom glavom, a onda je zaključio:

“Vrijeme je za kolinje. Vladislave, crvi ti izjeli pluća, ovom se igračkom nećeš više igrati!” zaželio je mač, i ovaj se stvorio pod njegovim papcima. Istog trena odojak je postao nevidljiv. Čuo je da se negdje izvan prostorije u kojoj je bio skupljaju neki ljudi, čak je čuo i neke poznate glasove, ali sad je imao važnijeg posla. Krenuo je njuškom gurati vrh mača pokušavajući ga uzeti u usta. Dogurao je dršku do zida i uporno pokušavao. Nakon nekoliko pokušaja je uspio, razrezavši si pritom jezik i ubovši se u obraz. Osjetio je kako mu se čeljust puni krvlju i počeo si zabijati mač u ždrijelo. Bol je bila strašna, ali to ga je sada činilo sretnim.

Tada su se vrata sobe otvorila, i kroz njih su ušli Hans, Sander, Mear d' Ewynn, Zuk, dva seoska stražara i svećenik koji je netom pristigao iz samostana

kao odgovor na poziv seljana. Jack je trznuo glavom da vidi što se zbiva, i mač mu je ispao iz razderanih usta. Krv mu je liptala iz rana, i curila po podu.

“Što j’ sad ovo? ‘Dje je plemeniti gospo’n Calakivik?’” pitao je Hans.

“Pa tu je bio...” prvi stražar je bio zbunjen.

“Nij’ mog’o izać’! Jas’ pazijo cijelo vrijeme!” tvrdio je drugi.

“Pogledajte, ono je njegov mač!” primjetio je Mear d’ Ewynn, “Sav je krvav...” prišao je, i podignuo oružje. Uzeo je korice s poda, i spremio mač. Istog trenu svinja je postala vidljiva, i sve njene rane su se zatvorile.

“Svinja!?” viknuo je Hans “Što svinja rad’ ovdje?”

“To je magija!” uplašeno je rekao stražar.

“To se milostivi Calakivik sprda s nama! Otiš’o je i ostavio nam svinju!” ljutio se Hans “Uхватите je!”

Jack je u sebi proklinjao Mear d’ Ewynna. Bio je već blizu smrti, zašto se ovaj morao uplesti? Nije li mogao ostaviti mač na miru? Zaključio je da mu treba osamljeno mjesto da na njemu provede svoj naum do kraja pa je potrčao prema vratima. Stražari su se spremno bacili na njega i dok je on bespomoćno skvičao jedan od njih ga je uspio uloviti i podići u naručje.

“Ev’ ga! Jesam malog prasca, a? Ste vid’li?” hvalio se stražar, a Jack se umirio. Stražar je bio neoprezan, previše neoprezan. Prije nego što je itko napravio išta suvislo, Jack je škljocnuo zubima i snažno ugrizao stražara za podbradak. Ovaj je vrisnuo i ispustio ga, a svinjče je izjurilo u predsoblje pa kroz odškrinuta vrata na zimskim suncem obasjan seoski put.

Zuk je prvi posumnjao o čemu se radi:

“Mear d’ Ewynne, sijeda brado, Jackov bih mač pogledao rado.” rekao je.

“Evo, gledaj ga.” Patuljak mu je pružio oružje, još uvijek ne shvaćajući što se zbiva. Stražari su dotle istrčali za svinjom i opazili životinju kako bježi. Onaj neozlijeđen je izvukao luk i napeo ga. Zuk je izvukao mač iz korica i istog trenu je svinja nestala. Stražar je bio začuđen. Zuk je objasnio:

“Odnijelo me more sinje ako Jack nije u tijelu svinje!”

“Jesi li siguran?” htio je znati Mear d’ Ewynn.

“Zar sam po sebi nesta odojak fini? Mač je taj koji nevidljivim ga čini!”

“O čemu govori Vaš prijatelj pjesnik?” želio je znati svećenik iz samostana.

“O čarobnom maču koji svog vlasnika skriva od očiju dok je god izvučen.

A kad se vrati u korice, liječi ga od svih rana. Izgleda da je svinja zapravo vlasnik mača, naš suputnik plemeniti Jack Calakivik.” objašnjavao je Mear d’ Ewynn.

“Pa teško ćete ga naći dok je nevidljiv, zar ne?”

“Imate pravo, uistinu tako je... nek’ sad ponovo on vidljiv postaje!” rekao je Zuk i vratio mač u korice. Svinja se pojavila negdje blizu kraja sela. Zaustavila se ispred skromnog seoskog domaćinstva u čijem je dvorištu bio zavezan ogroman pas. Jack je zaključio da će ovaj odgovarati svrsi. Zaletio se ravno u njegove ralje, ali pas nije reagirao. Jack ga je udario glavom, bijesno grokćući. Pas je iznenađeno odskočio i zalajao. Jack se ponovo zaletio na njega i uspio ga ugristi za nogu. E, sad je pas odlučio da bi bilo dosta šale pa je zarežao i zabio svoje zube u praseći vrat. Nije ni shvatio da mu odojak sam podmeće svoj mekani grkljan.

No, vlasnik psa primjetio je da se u dvorištu nešto zbiva, pa je istrčao iz kuće i počeo vikati psu da prestane.

“*Ne mogu vjerovati!*” pomislio je neuspjeli samoubojica, prasac Jack, kad mu je pas prestao trgati vrat “*Dobro, jako me je izgrizao, užasno me boli, sav sam krvav i teško dišem. Krv mi curi u pluća i guši me... možda uspijem umrijeti...*” zakrkljao je pun nade. Seljak ga je uzeo u ruke, ali nije mogao ništa napraviti: Jackov život je blijedio kao zvjezdano nebo u zoru.

Ali ni seoska straža i Jackovi saputnici nisu sjedili besposleni; selo je bilo maleno a buka koju je satkalo pseće režanje i svinjsko skvičanje čula se daleko. Čim je Zuk ugledao kako svinjće okupano u krvi leži nepomično u seljakovom naručju, izvukao je mač iz korica. Pred očima zapanjenog seljaka, budući slasni obrok koji je sam utrčao u dvorište nestao je. Iako je on i dalje osjećao njegovu težinu u rukama? Ništa mu nije bilo jasno. Zadnji put je bio ovako zbunjen kad ga je jedan putujući učenjak pokušao uvijeriti da ne žive na ravnoj ploči nego na nekakvoj kugli koja leti nepreglednim prostranstvom.

Zuk je odmah vratio mač u korice a Jack je vidio kako mu se nebeska vrata pred nosom zatvaraju i osjetio kako ga neka moćna ruka vuče natrag prema dolje. Odmah je došao k sebi, potpuno zdrav i neozlijeđen. Seljak ga je i dalje držao u naručju, s izrazom lica koji je govorio da se u ovom nizu događaja snalazi jednako dobro kao i konjušarev pomoćnik među kraljevskim gospodarskim spisima. Jack se zakoprcao i ispao mu iz ruku na pod a tada iz

Čiste frustracije još jednom poskočio i ugrizao seljaka za prepone. Seljak je promijenio boju lica i zajaukao a Jack je otrčao dalje. Stražari, Hans, Sander i samostanski svećenik su krenuli za njim, Mear d' Ewynn nije više mogao pratiti korak, a Zuk je osjetio bockanje u nozi koju je sinoć Jack ranio te je odlučio ne trčati.

“Nek’ se ubije ako misli da mu je nužno, ja se zato neću osjećati tužno.” komentirao je, nemajući ljubavi za pijanicu koja je potegla oružje na njega.

“Ne... može... mo... ga... pusti... ti...” soptao je Patuljak, pokušavajući doći do daha “On... on je... naš.” jedva je izgovorio. Seljak je, još uvijek s bolnom grimasom i krvavom flekom koja mu se širila po hlačama, imao neke svoje ideje:

“Dajte meni tu svinju... da koljem...”

“Ne možemo.” odgovorio je Mear d' Ewynn, dišući sad već malo lakše.

“Prodajte mi je... dajem vam dva zlatnika!” ponudio je dobru cijenu.

“Žao mi je...” odbijao je Patuljak.

“Pet zlatnika...” to je bila već ogromna suma za tu količinu žive vage.

“Nije na prodaju.”

“PETNAEST ZLATNIKA, SAMO DA JOJ SKINEM GLAVU!!! UZMITE I ŠUNKE I KOBASICE, JA JOJ SAMO ŽELIM GLAVU!!!” vikao je osakaćeni seljak kroz suze, a njegov pas je uznemireno lajao i režao. Radoznalci su se počeli okupljati uokolo, pa je Mear d' Ewynn zaključio da bi bilo bolje prekinuti ovu predstavu. Obratio se svome bogu i zatražio od njega moć da uputi kletvu. Prokleo je seljaka i njegovog psa, udijelivši im trajnu milost zaborava. I jedan i drugi zaboravili su sve što se u njihovom životu dešavalo do ovog istog trena. Seljak je stajao praznog pogleda, promatrajući okolinu s djetinjim čuđenjem, a pas je reagirao instinktivno i počeo bijesno lajati na sve oko sebe. Seljak se uplašio i potrčao a pas je potrčao za njim pokušavajući ga ugristi, baš kao da ga prvi put u životu vidi.

Istovremeno, Jack je na svojim kratkim nožicama grabio prema izlazu iz sela. Potjera bi ga zasigurno stigla, ali je on u trku zaželio svoj mač i ovaj mu se stvorio pod nogama te ga učinio nevidljivim. Dok je Sander dotrčao do mača i spremio ga u korice, Jack je bio pred vratima. Vrata su danju bila otvorena i on je projurio kroz njih prije nego što je straža shvatila da im Hans viče da zaustave prasca. Prasac je dotle svojim papcima već utirao put kroz otvoreno

polje, pitajući se ima li u blizini kakva zgodna litica, provalija ili duboka jama. Vjetar mu je potvrdno puhao oko ušiju. Probio se lako kroz rijetko grmlje i šipražje, skotrljao se niz neku padinu, i stigao do stijene koja se nadnosila nad rijeku. Stijena je bila visoka tri ljudske visine a površina rijeke pod njom oklopljena ledom.

“*Konačno!*” pomislio je prasac Jack, i skočio. U letu je zaželio svoj mač. Nevidljiv je udario glavom o debeli sloj leda. Udarac mu je slomio kost lubanje, ali je razbio i led pa je Jackovo svinjsko tijelo nestalo u hladnoj vodi, zajedno s njegovim oružjem neizrecive vrijednosti. Rijeka ga je zagnula ledom i ušuškala u vječni san.

Uskoro je Sander prateći tragove doveo potjeru do stijene, i shvatio značenje rupe u ledu.

“E, ibej ag!” uzdahnuo je, a onda u dostojanstvenoj tišini zamolio svoje vilenjačke bogove da čuvaju Jacka na posljednjem putovanju. “*I neka moj kraj ne nalikuje njegovom.*” dodao je u molitvu.

.....

Nitko u selu nije bio pretjerano uzbuđen zbog mrtve svinje, čak ni njegovi nekadašnji suputnici. Zuk i Mear d’ Ewynn su doduše pokazivali izvjesno razočaranje zbog toga što je mač otišao zajedno s njim, ali inače su to sasvim hrabro podnijeli.

S druge strane, svećenik iz samostana imao je neka pitanja pa je cijelu preostalu družinu okupio da porazgovaraju pod pratnjom straže. Zauzeli su prizemlje krčme kao najpogodniji prostor. Sjeli su za veliki drveni stol od borovih dasaka a straža je stala uz bijelo obojane zidove. Bilo je tu dvadesetak seljana, vjerojatno svi koji su mogli nositi oružje. Samostanski svećenik sjedio je na čelu stola.

“Dobro, dragi prijatelji... Čujem da ste sinoć otjerali čudovište. Svaka čast...” pohvalio ih je, prijaznim tonom glasa.

“Nije to ništa...” komentirao je Patuljak “Za malu zahvalnost učiniti ćemo

velika djela. Nama to nije ništa posebno.”

“Oh, ali je... a tek junaštvo vašeg pokojnog prijatelja koji je sam krenuo na zvijer...”

“Da, on je bio jako hrabar...” složio se Patuljak

“Šteta što je tako loše sve po njega završilo... mislim ta preobrazba u samoubilačku svinju...” po svećenikovom izrazu lica i tonu glasa dalo se naslutiti da ovaj razgovor možda neće cijeli proteći u tako lepršavom tonu. Zuk je prilično žalio što ga zavjet sputava u upotrebi diplomatskih vještina. Osjećao je da bi im to možda dobro došlo.

“Čudna je volja bogova ponekad...” odgovorio je Mear d' Ewynn.

“Često, često... evo, danas je na primjer volja bogova lišila pamćenja jednog čovjeka i njegovog psa.” glas mu je sad bio daleko manje milozvučan.

“Ovaaj...” Mear d' Ewynn je shvatio kuda vodi razgovor.

“Ili je to možda ipak bila volja patuljačka?”

“Ja sam samo oruđe svoga boga.” pravdao se Mear d' Ewynn.

“Ne bih se upuštao ovaj čas u teološke rasprave, ali je li ta osoba doista zaslužila oduzimanje pamćenja, znanja i uspomena? To mi ne djeluje kao ratnička čast. Niti ste primljeni u ovo selo da donosite ljudima nemir, bol i patnju!”

“To sam procijenio najboljim načinom na koji mogu spriječiti nemilu scenu.”

“Nemilu scenu? Koja je scena tako nemila kao čovjek izbrisanog života i uma?”

“Pokušavao sam spriječiti ubojstvo prijatelja...” branio se Patuljak, ali njegov sugovornik nije pokazivao kolebanje.

“Onog istog prijatelja kojeg ste sinoć pustili da sam lovi čudovište? Onog čije samoubistvo danas niste spriječili? Onog kojeg ste na dolasku ostavili pijanog usred šume?” svećenik se prijeteći nagnuo, podbočivši se rukama o stol.

“Kako nam se to obraćate!? Pa mi smo spasili ovo selo od vukolikog demona!” protestirao je Patuljak dok se Zuk izjedao od nemogućnosti da svoje vješte argumente pretoči u stihove a Sander razmišljao o tome koliko seoskih stražara može pobiti prije no što brojčana nadmoć odnese prevagu. Računica mu se nikako nije sviđala.

“Vaš demon je još živ, samo će sada biti oprezniji.” nastavio je samostanski svećenik “Učinili ste ga opasnijim protivnikom. A osim što ste, kako vi kažete, spasili selo, još ste uništili život jednom seljanu i njegovoj porodici, što vam ne mogu nikako oprostiti, a devastirali ste i inventar krčme i plašili osoblje nekakvim pričama o duhu?!? Poderana plahta djeluje stvarno impresivno. Mora da je to bila epska bitka!! Jeste li i za to junaštvo namjeravali tražiti zahvalnost? Da ne govorimo o tome kako uopće ne znam kakve ste to zavjete položili i kakva vas prokletstva zbog toga prate! Vaš pokojni sudrug se pretvorio u povremeno nevidljivu svinju, ali isto tako se mogao pretvoriti u neku divlju zvijer. I kao svinja je ozlijedio dvojicu! Mogao je i ubiti nekoga a takva preobrazba se može desiti bilo kome od vas! Tko zna, možda ste i zarazni! Mislim da je za selo najsigurnije da ga odmah napustite i ostavite da se ja brinem o njegovim stanovnicima. Vi ste i tako došli ovdje ubiti čudovište, pa to možete još večeras u šumi. Seljani su pogriješili što su uopće pustili vas avanturiste unutra.” strogo je dosudio, dajući do znanja da je preuzeo potpunu vlast i odgovornost i da neće trpiti da mu se neki lutajućí plaćenici miješaju u posao.

“Ej, što si ti umišljaš!? Mi ćemo...” Mear d’ Ewynn je povikao, ali je odmah bio prekinut glasom tihim, no odlučnim poput gibanja ledenjaka.

“Vi ćete umrijeti ako odmah ne napustite selo. Izbrisali ste čovjeku um, kao da je neka dječja črčkarija kredom! Time ste zaslužili puno goru kaznu od izгона iz sela. Kockajte se svojim životima koliko hoćete, ali činite to negdje gdje nikog drugog ne ugrožavate! Ako lord koji vas je poslao ima nešto protiv toga, nek se obrati mom nadređenom. Lako će ga naći; to je onaj koji sjedi na dvoru i šapće u kraljeve uši! Straža će biti ljubazna da vas isprati, a ja ću podmiriti vaš račun u krčmi. Smatrajte se mojim gostima.” pljesnuo je stražarima, i oni su pristupili s isukanim oružjem. Dvije žene su ušle i donijele spakirane Sanderove, Zukove i Mear d’ Ewynnove stvari. Oni su se međusobno pogledali, ali nikakav izlaz nisu pronašli na licima sudrugova. Put se ponovo počeo odmatati pod njihovim nogama.

Vrlo brzo, seoska su se vrata zalupila za trojicom heroja. Hans i stražari su gledali za njima a svećenik iz samostana se povukao u samoću svoje sobe u krčmi. Tamo je legao na krevet i dugo, dugo se smijao. Zatim je jednostavno nestao.

.....

Izgnana trojka je tiho hodala cestom (s izuzetkom Mear d' Ewynna, koji je glasno psovao) ne zastajući i ne osvrćući se sve dok nisu stigli do prvog raskršća. Tu su se zaustavili gdje je put crtao križ među visokim čempresima. Sunce još nije počelo zalaziti, ali Zuk je znao da se to vrijeme bliži. Uzeo je dva komada pergamenta i na svaki napisao istu poruku:

“Ja odbijam dalje putovati s Mear d' Ewynnom. Patuljče, izaberi put kojim želiš ići, ja ću na drugu stranu. Ovo nije prvo selo u kojem smo imali problema zbog tvojih čudnih načina i pomanjkanja takta, a ja ne volim kad me tjeraju i izbacuju. Previše je kaosa u tvojoj naravi za moj ukus. Mislim da će nam bolje biti odvojeno.

Sander, tvoje društvo ću rado prihvatiti na putovanju, ali ako želiš poći drugim putem neću ti zamjeriti.”

Dao je Sanderu i Mear d' Ewynnu po jednu poruku, i čekao njihove reakcije. Sander je kimnuo glavom nekoliko puta, pogledao obojicu, i zatim stao pored Zuka. Mear d' Ewynnovo lice poprimalo je boju nalik onoj kakvom bludnice mažu svoje usne. Očito nije bio zadovoljan sadržajem poruke. Zuk ga je gledao bez naznaka emocija na licu. Istim takvim tonom rekao mu je:

"Zbogom Mear d' Ewynne, želim ti puno sreće, nadam se da se naši putevi više sresti neće!" Patuljak je na to eksplodirao:

“Znači tako!?” vikao je razjareno “Ja sam, dakle, kriv za sve!? Vi ste to planirali već duže vrijeme! Mađioničar i Vilenjak! Trebao sam znati! Ali neće to tek tako proći, ne, ne...” bacio je pergament na pod i pljunuo na njega.

Komad sline mu je ostao u dugoj patuljačkoj bradi a on je nastavio vikati:

“Vi ste obična gamad! Obojica! Kuga vas odnijela! Ljubomorni ste na mene, zavidite boljemu! Idete? Idite! Što možete bez mene? Nećete izdržati dva dana! JA SAM JEDINI NORMALAN MEĐU VAMA!!! Poslušajte se; jedan govori stihove, a drugi u nazad! Kao što rak hoda! Prvi tko vas sretne prodati će vas cirkusu! Kad sam vam se pridružio bili ste heroji a sad ste postali majmunčići koji uveseljavaju Vladislava. A što ste dobili? Magični luk koji ti

kida meso svaki put kad ga koristiš? Veće čarobnjačke moći? Pa to su zbilja pokloni vrijedni da doživotno izigravate lude! Hoćete nekamo ići? Hajde! A ja ću vam dati mali poklon za po putu!”

Izgovorivši to počeo je mahati rukama i zazivati ime svojeg boga, te moliti za moć da prokune ovu dvojicu. Riječi nikad nije izgovorio do kraja jer mu je Sanderova strijela zapela u grlu. Brada mu se obojila u crveno podudarajući se s bojom lica.

Sander ga je gledao, ponovo napinjući luk. Iz rana na ručnom zglobu mu je curila krv. Zukov izraz lica bio je hladan poput siga koje su visile s vrhova grana dok je promatrao kako Sander izvršava smrtnu kaznu.

“Japerk, oladub.” promrmljao je Vilenjak. Mear d’ Ewynn je još jednom zahroptao, a onda mu je druga strijela skratila muke. Zuk i Sander uzeli su sve vrijednosti koje je pokojnik imao i u tišini ih pošteno podijelili među sobom. Ostavili su njegovo tijelo nepokopano, da se šumski proždrljivci njime goste. Zatim su krenuli dalje, uglavnom šuteći iz već poznatih razloga. A i nije da su si imali što reći. Gotovo da su mogli čuti kako se negdje njima iza leđa smije Vladislav, uživajući u svojem djelu. Dvojica su već mrtva, jedan je prekršio zavjet a drugi ga nije ni položio. Oba su pokojnika naljutila Vladislava, svaki na svoj način. *Možda nas neće zadesiti takav kraj. Samo se trebamo držati zavjeta...* mislio je Zuk. Sander je razmišljao o tome hoće li se njih dvojica sami uspjeti probiti van iz ove šume, sa zvijeri koja luta uokolo. Nisu znali kuda idu, samo su se nadali da će izbjeći sve neželjene susrete u šumi te da će uskoro naći nove heroje koji će zauzeti oslobođena mjesta u družini. Jedino bi moglo biti teško naći nekoga tko bi putovao s ovakvim čudacima.

Sunce je privodilo kraju svoju dnevnu ophodnju nebom i mrak se već gomilao na istoku. Zahladilo je a blagi povjetarac je mirisao na snijeg.

.....

Negdje duboko u šumi probudio se čudovišni vuk i bio je gladan. Taman je htio onjušiti ima li kakve divljači u okolini kad je ispred njega istrčao prekrasan jelen. Izgledao je slasno i zamamno. Slina je odmah potekla niz vučiju labrnju i zvijer se dala u trk. Jelen je bježao stvarno brzo, ali vuk je znao da plijen nema

šanse. Nikad mu još jelen nije umakao pa neće ni ovaj. Pretrčali su dobar komad šume razbacujući snijeg uokolo, zaobilazeći stabla i često mijenjajući pravac kretanja. Ipak, nisu se vrtili u krug. Vuk je shvatio da su se već dosta udaljili od polazišta, ali počeo se polako približavati lovini pa ga to i nije zamaralo. Evo, još samo malo i jelen će postati ukusan obrok.

Međutim, jelen je tada okrenuo svoju glavu unatrag prema vuku i rastegnulo svoje životinjsko lice u široki osmijeh kakav nije primjeren njegovoj vrsti. Isplazio je posprdno jezik a zatim dobio krila, raširio ih i vinuo se u zrak. Poletio je brzo i visoko, nestajući u plavetnilu. Vuk je nekoliko trenutaka stajao zbunjen. A zatim je ponjušio snijeg ispred sebe i shvatio da se nalazi na svježem tragu. Ovdje je netko nedavno prošao... dvojica... mirisi poznati? Vuk se pitao otkud su mu poznati ti mirisi... a onda se sjetio sinoćnjeg susreta u seoskoj krčmi! Iskezio je svoje bijele zube, nakostriješio dlaku na vratu i počeo slijediti svoju novu lovinu.

Visoko među oblacima, Vladislav se zabavljao.